

CHRON

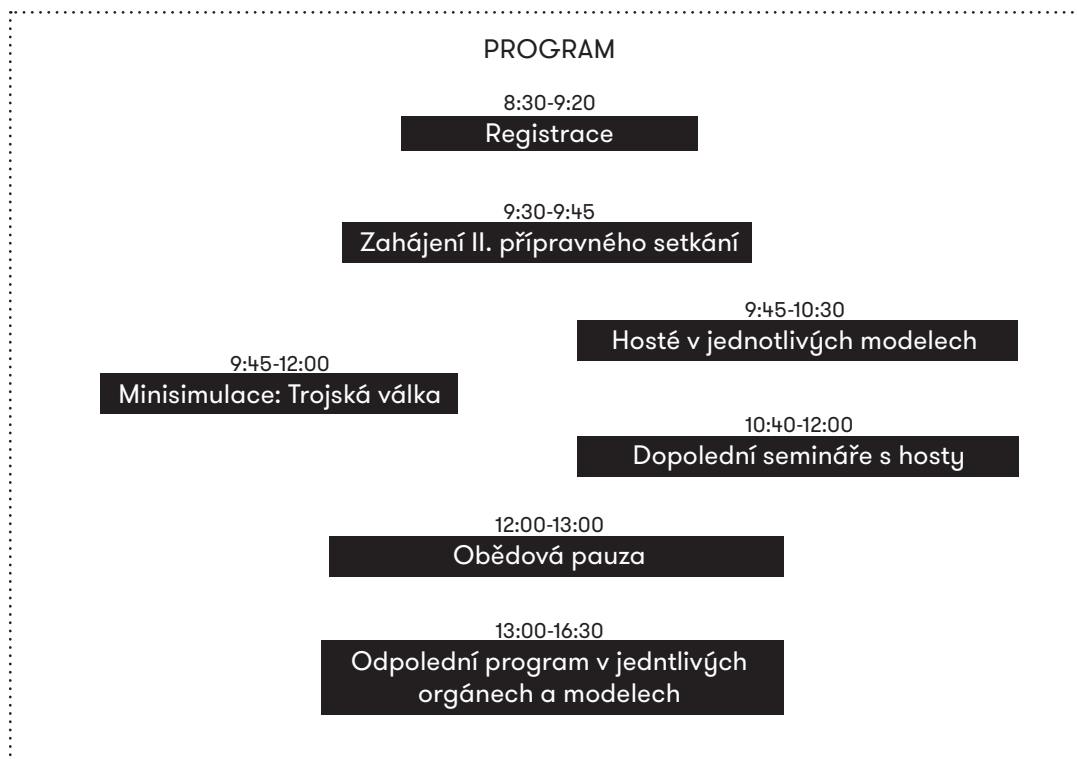
Občasník Pražského studentského summitu ————— 2—listopad 2022

Diplomatická Faux Pas
Summit Geist

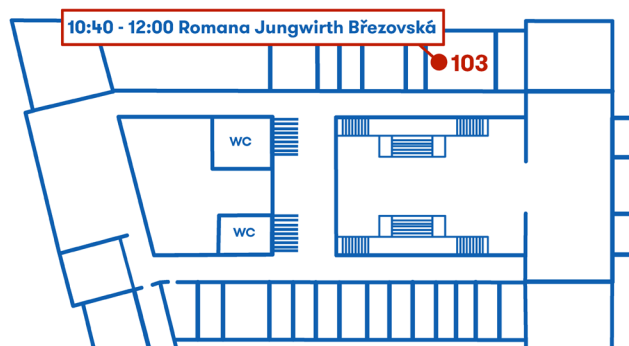
LGBTQ+ lidé v Česku
Stálé téma

**Pobyty v zahraničí:
Užitečné nebo past?**
Polemika

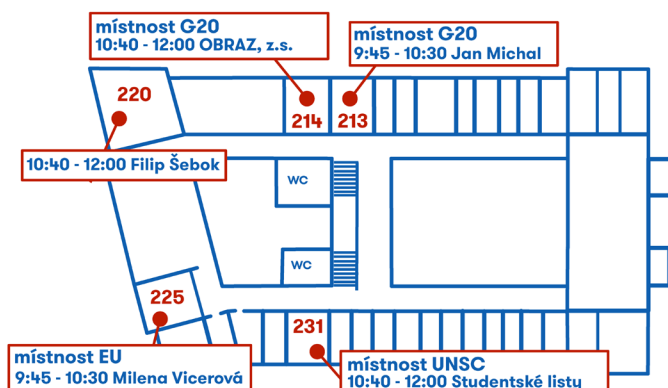
PROGRAM A MAPKA II. PŘÍPRAVNÉHO SETKÁNÍ

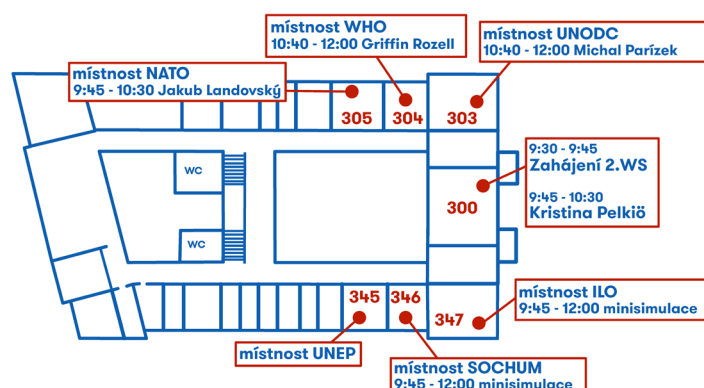
Přízemí

1. patro

2. patro

3. patro

4

Honest Guide
Kam na vysokou školu?

6

Kultura
Význam vyznamenání

8

Mezinárodní okénko
Obilí z Ukrajiny, aneb když
globalizace čelí válce

10

SummitGeist
Diplomatická faux pas
ve světě i na summitu

12

Novinky ze Světa, z Domova a
z Cookových ostrovů

14

Stálé téma
Situace LGBTQ+ lidí v ČR

18

Polemika
Výjezdy a pobyt v zahraničí

VYHOŘENÍ

Milé delegátky, milí delegáti,

Vyhoření. Jedno z velkých témat pro (nejen) mladé aktivní lidi. Možná jste se s tímto fenoménem sami potýkali, možná jste měli to štěstí a vyhnuli jste se mu... Jsem si nicméně jistý, že jde o problém, se kterým se téměř všichni dříve nebo později musíme vypořádat. Všichni jste mladí a jste na Pražském studentském summitu, takže minimálně máte zájem být aktivní, mnoho z vás pravděpodobně už i nějakou jinou aktivní činnost dělá nebo dokonce řídí.

A je možné, že toho jednou na vás bude zkrátka moc. Škola, koníčky, projekty, práce, aktivismus... Prostě už to nebudete zvládat. Až se do tohoto bodu dostanete, nesmíte se bát říci některé ze svých aktivit sbohem. Věřte tomu, že to bude lepší nejen pro vaši psychiku, ale i pro projekt, kterého se (třeba dočasně) vzdáte – není nic horšího, než přenést vlastní vnitřní nechuť k činnosti a práci, na které vám záleží.

Je ale vhodné se pokud možno co nejvíce připravit na možnost, že vyhoříte a pokud možno se této nepříjemné situaci vyhnout. Proto vám také přinášíme krátký guide k vysokým školám – nutit se ke studiu oboru, který vás nebaví a vědět, že se mu nechcete věnovat v budoucnu, opravdu není dobré. Zvažte proto opravdu důkladně, na jakou vysokou školu se přihlásíte.

Co se vaší aktivní činnosti týče, buďte stejně opatrní. Jedna z největších příčin vyhoření u mladých lidí je (alespoň dle mých zkušeností) politika. Opravdu silně vám zde doporučuji dobře si rozmyslet případné připojení ke stranickým mládežnickým politickým organizacím, které často lidi stresují a brání jejich rozvoji tím, že „uzamknou“ jejich politický názor. Pokud do politiky opravdu musíte, počkejte, až si budete více jistí sami sebou a svým postojem. I u ostatních aktivit je ovšem nutné se zamyslet nad tím, jestli opravdu chcete danou věc dělat.

Ve stručnosti tedy – buďte opatrní, rozvážní a pokud budete mít něčeho plné zuby, nebojte se s tím přestat.

STANISLAV KAMENICKÝ
šéfredaktor

SEKRET RADÍ, KAM NA VYSOKOU

BARBORA TRČKOVÁ

redaktorka

I když my, sekretariátníci, organizujeme vzdělávací projekt zaměřený na mezinárodní dění, mnoho z nás si zvolilo jiný obor než mezinárodní vztahy či práva – jsme celkem pestrá skupinou. Několik z nás se rozhodlo s vámi svou zkušenost sdílet s nadějí, že vám pomůžeme rozšířit si obzory o možnostech, které se nabízejí.

Ať už vás tedy podávání přihlášky čeká letos, nebo je pro vás ještě několik let vzdálené, přejeme hodně štěstí. Je však důležité také podotknout, že výběr vysoké školy vás nedefinuje a taky je úplně v pohodě na vysokou nejit – to je ale možná na úplně jiný článek.

FSS MUNI, SOCIOLOGIE

MAJDA KOLÁŘOVÁ

Sociologie se u nás dá studovat na několika univerzitách jako bakalářský i magisterský obor. Karlovka nabízí jako specializaci sociologii kombinovanou s ekonomikou, v Brně se dá sdružit do jednoho kreditového plánu s jakýmkoliv jiným oborem. Sociologie je společenská věda s širokým polem působnosti, už během studia se můžete prostřednictvím volitelných předmětů specializovat na gender, politickou sociologii, kulturu nebo třeba společenskou stratifikaci. Zároveň se naučíte analyzovat data a pracovat se statistickými programy. Tenhle obor je především o čtení odborné literatury, psaní seminárek a výzkumné práci.

Mně osobně vyhovuje studium sociologie v Brně v tom, že jsou přednášky velmi zajímavé a studium pro mě není vůbec stres. Katedru vnímám jako velmi přátelské prostředí (včetně přístupu pedagogů) a díky průběžné práci v semestru nemáme tak náročné zkouškové. Zkoušky jsou navíc spíše o sociologické imaginaci než o memorování teorií.

PF UK, PRÁVO

ADAM BAŘINKA

Na Právech v Praze se studuje právo podobně jako všude jinde v Česku – průřezově, to znamená, že všichni studenti studují 5 let všeobecný magisterský obor a při něm se specializují.

Co ale na jiných fakultách nemají, je velký počet volitelných předmětů, které si můžete zapsat paralelně s povinným právním základem. Na naší fakultě můžete studovat předměty z prakticky jakéhokoliv oboru práva, ale také předměty základu společenských věd nebo ryze praktické předměty.

Nechci nic zatajovat, studium na fakultě není jednoduché, za to je opravdu zajímavé a interaktivní. Když jsem se na práva do Prahy hlásil, nebyl jsem si jistý, zda bych chtěl zrovna práva studovat, postupem času mě ale studium (převážně jeho praktická podoba) na fakultě utvrdilo v tom, že jsem si vybral správně.

LF MUNI, ZUBNÍ LÉKAŘSTVÍ

KAČKA DRÁPELOVÁ

Zubní lékařství je oproti všeobecnému lékařství Popelkou. Jsme daleko menší obor (v ročníku je nás 60), více praktičtější a mnohem častěji se během studia setkáváme s pacienty. Studium trvá 5 let (jsme magisterský obor) a je zakončené státnicemi, po kterých dostanete vysněný titul MDDr. a stane se z vás zubní lékař.

Nebudu lhát, zubní lékařství nebylo vždy mým snem, medicína ano. Nicméně, neměnila bych. Tento obor v sobě skrývá mnohem víc, než jsem čekala, je velmi komplexní a má přesah do celkového zdraví. Jak naše výuka vypadá? Už od prvního ročníku vrtáme (přesněji preparujeme) do cvičných zubů, od druháku děláme preventivní prohlídky u pacientů a od třetího ročníku už fungujeme v nemocnici - koukáme zubním lékařům pod ruce, asistujeme u křesla i na sále a ošetřujeme reálné pacienty. Studium není procházka růžovou zahradou, ale věřte mi, za ten krásný úsměv pacientů to stojí!

FSV UK, POLITOLOGIE A MEZINÁRODNÍ VZTAHY

FRANTIŠEK TICHÝ

Politologie a mezinárodní vztahy je dvouobor na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Zaměřuje se na různé oblasti politologie, politické systémy jednotlivých států, fungování politických stran či historii a v oblasti mezinárodních vztahů na jejich teorii, fungování či bezpečnost. Jinak řečeno, obor je vhodný pro všechny, které zajímá veřejné dění, politika, diplomacie, fungování států apod.

Já osobně jsem se studiem relativně spokojen. Když se oprostím od toho, že jsem k systému českého školství poměrně kritický (má co dohánět), tak mohu říci, že mi obor dal mnoho. Především pak odborný vhled do problematiky, vysvětlení jednotlivých funkcí státu, přiblížení teorií popisující vztahy v mezinárodním prostředí či zasvěcení do toho, jak provést vlastní výzkum. Kdybych měl něco vytknout, tak je to především nedostatečné zaměření na aktuální problematiky, studium ale přesto doporučuji.

FF UK, HISTORIE

MARTIN ČERMÁK

Historie se na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy studuje od událostí období stěhování národů až po ty nejnovější. V povinných předmětech jsou dějiny vykládány chronologicky, většinu studia ale tvoří (povinně) volitelné předměty, které si studenti*ky vybírají podle sebe. Na Fildě Tě také při studiu jakéhokoliv oboru čeká absolvování společného základu filozofie. Výběr témat je ale široký a i v případě, že filozofie nepatří mezi Tvé oblíbené obory, je určitě z čeho vybírat. Obrovským plusem pak je, že škola nabízí výuku obrovského množství více či méně rozšířených jazyků. Ke studiu se tedy můžeš jen tak naučit arabsky, japonsky či finsky.

Koho baví dějepis na střední, musí se připravit na pěkně nemilosrdné překopávání konceptů, které doposud znal, a na množství nových – komplexnějších – pohledů. Studium je hlavně o čtení – přes semestr se nepíše moc testů, zkoušky pak probíhají z docela obsáhlých seznamů literatury. Na Fildě je také super tzv. sdružené studium. V něm máš možnost studovat dva obory vměstnané do jednoho rozvrhu (takže děláš víc věcí, které tě zajímají, ale nezblázníš se z toho jako ze studia více oborů separátně).

Ač jsem na škole ještě nestrávil příliš času (přesněji necelé dva měsíce), jsem, mimo drobných technických nedostatků, z výuky a hlavně z většiny vyučujících nadšen a studium můžu s klidem doporučit.

JAMU, SCÉNOGRAFIE

LUCIE HERZOGOVÁ

Scénografie se zabývá primárně vytvářením konceptu a následného provedení kostýmů a scény do divadel a filmů. Kromě toho, že tvoříme umělecké instalace, pracujeme s projekcemi, ale samozřejmě také kreslíme, malujeme, modelujeme a vytváříme 3D modely. Dále šijeme a pracujeme v dílnách. Je to obor velice různorodý a stejně tak i následné uplatnění může být široké. V ČR se scénografie vyučuje pouze na dvou divadelních fakultách vysokých škol – pražské DAMU a brněnské JAMU (zde studuji i já).

Scénografie, potažmo umělecké VŠ, jsou velmi specifické. Obvykle je ročník tvořen pouze malou skupinkou, my jsme teď například jen 2 (+2 na stážích), důvody takové výrobovosti jsou hlavně individuální přístup a uplatnění. I díky tomu se ale můžeme setkat s mnoha inspirativními lidmi z praxe, se kterými můžeme i následně spolupracovat. Velkým rozdílem oproti ostatním VŠ je také časová náročnost. Školu máme obvykle od pondělí do pátku (+ workshopy o víkendech), výuka často trvá přes 12 hodin. K tomu je potřeba připočítat práci na vlastních projektech. Za dva roky studia mám za sebou spolupráci na 4 festivalech, 16 performancí (z toho ve 3 jsem i hrála), 1 opeře, 2 zrežirovaných konceptech, 2 výstavách, 4 filmech a reklamních spotech. Přestože může být umělecké prostředí častokrát komplikované, klade důraz na proces a na zpětnou reflexi společně s nekončícími diskuzemi. To mám na umění ráda nejvíce.

Extra tip: Radio Wave se věnuje studiu na vysoké a jednotlivým oborům ve svém podcastu Studovna. Najdete jej na webu mujRozhlas.cz i na všech podcastových platformách.

VYNIKAJÚCE OBČIANSKE ZÁSLUHY A BUDOVANIE DEMOKRATICKEJ SPOLOČNOSTI ALEBO REKLAMA NA POLITIKU?

ADAM DIDECKÝ
redaktor

Štátne vyznamenanie ČR je udelené štátom na základe vynikajúce občianskej zásluhy o budovanie slobodnej demokratickej spoločnosti, výsledky práce, úsilie o obranu vlasti, hrdinské a iné výnimočné činy. No je tomu vždy tak? V dnešnej dobe sa čoraz častejšie stáva, že význam V prubehu dopoledního programu prvního přípravného setkání dostaly jednotlivé delegace států zastoupených v modelu OSN za úkol reagovat na velice nepříjemné vyjádření jednoho ze svých členů, které uniklo do médií. Tento fiktivní scénář měl otestovat, jak jsou delegace v OSN schopny vypořádat se s nenadálou událostí a adekvátně na ni reagovat. Odpovědi napříč modelem byly kreativní – někteří vzali úkol velice seriózně, a v několika málo případech dokonce delegáti sepsali reakční tweet v oficiálním jazyce svého státu. Po obsahové stránce lze konstatovat, že velká většina delegací zažehnala eskalaci skandálu v diplomatickou roztržku.

RÁDY A MEDAILE

Vyznamenania môžu byť buď vo forme rádu alebo medaile, pričom rád predstavuje vyššiu formu ako medaile. Rozdiel je taktiež v tom, že rády sa buď prepožičiavajú alebo udeľujú. Rád môže byť prepožičaný občanom Českej republiky, alebo udelený občanom in memoriam a udelený tým ľuďom, ktorí nie sú občanmi ČR. Medaile ako také sa len udeľujú. Prepožičanie znamená, že po smrti vyznamenananej osoby sa insignia vyznamenania vráti Kancelárii prezidenta republiky. Pri udelení rádu zostáva po smrti insignia v držaní pozostalých. V prípade ak ide o udelenie medaile in memoriam prevezme vyznamenanie určený a pozvaný pozostali, ide však len o potvrdzujúci list, nie samotnú insigniu.

Občanom alebo neobčanom môže prezident ČR udeliť konkrétne 2 typy rádov: Rád Bieleho Lva a Rád Tomáša Garrigua Masaryka, a ak ide o medaile, taktiež môžu byť udelené 2 typy: Medaila Za hrdinstvo a Medaila Za zásluhy. Najvyššie štátne vyznamenanie ČR predstavuje Rád Bieleho Lva, ktorý nadväzuje na rovnomenný československý rád, ktorý vznikol v roku 1922 a v súčasnej podobe je každoročne udeľovaný od roku 1994. Zaujímavosťou je heslo "Pravda víteží", ktoré sa nachádza na jeho zadnej strane. Rád Tomáša Garrigua Masaryka sa nachádza v hierarchii štátnych vyznamenaní na druhom mieste a je udeľovaný prezidentom osobám, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o rozvoj demokracie, humanity a ľudských práv. Rád bol za-

ložený v roku 1990 a po rozpade ČSR bol znovu obnovený v roku 1994, insigniu tvorí hviezda s portrétom TGM a na druhej strane je vygravírované heslo "Věrní zůstaneme".

Medzi nižšie štátne vyznamenania patria Medaila Za hrdinstvo a Medaila Za zásluhy. Medaila Za hrdinstvo je udeľovaná len občanom ČR (pred rokom 93 občanom ČSR) a to za hrdinstvo v boji, záchranu ľudského života s nasadením vlastného života, alebo za záchranu značných materiálnych hodnôt. Medaila vznikla v roku 1990, no to isté vyznamenanie sa udeľovalo aj pred rokom 1989, v súčasnosti ju tvorí žltá stužka s trikolórou v strede a na ňu pripnutá strieborná medaile s vyobrazením leva. Najnižšie štátne vyznamenanie predstavuje Medaila Za zásluhy, ktorá sa taktiež udeľuje prezidentom republiky len občanom ČR od roku 1990. Konkrétne dôvody udelenia sú zásluhy o štát alebo samosprávny celok v oblasti ekonómie, vedy, techniky, kultúry, umenia, športu, výchovy a školstva, obrany, bezpečnosti štátu a občanov.

ÚSPECHY, ODDANOSŤ, ZÁSLUHY I REKLAMA ČI KAMARÁTSTVO

Ako som už spomínal vyššie nie vždy sú vyznamenania udeľované za to za čo by mali byť a tomu komu by mali byť. Pekným príkladom je slovenský škandal Zuzany Čaputovej ktorá udelila vyznamenanie trojici mužov, ktorí kolaborovali so slovenským klérofašistickým režimom počas druhej svetovej vojny a spolupracovali s Jozefom Ti-

som, ktorý bol po vojne právoplatne odsúdený za vlastizradu. Prezidentka sa za to síce ospravedlnila a trojici vyznamenania odobrala no spoločenský ošiaľ a pohoršenie verejnosti sa jej už zvrátiť nepodarilo. Bohužiaľ bude práve tento čin jeden z tých negatívnych, na ktoré bude musieť spomínať pri prehodnocovaní vykonávania svojho mandátu.

No okrem tej slovenskej hlavy štátu sa škandalom pri udeľovaní štátnych vyznamenaní nevyhla ani tá česká. Konkrétne je reč o prezidentovi Milanovi Zemanovi, ktorý už viackrát ukázal, že vyznamenania síce môžu byť o zásluhách, ale nie o tých, ktoré zlepšili fungovanie štátu. Prvýkrát sa mu to podarilo v roku 2014, kedy pri príležitosti osláv vzniku Československa ocenil ľudí, ktorý pomohli jemu osobne. Ide konkrétne o doktora Pavla Dungla, ktorý mu operoval palec, cenu dostal aj Filip Renč, ktorý Zemanovi režíroval jeho predvolebné spoty a cenu neušiel ani druhý režisér Robert Sedláček, ktorý o českej hlave štátu natočil dokument. Posledný z menovaných sa dokonca na ceremonii ani neunúval prísť slušne oblečený a insigniu si prevzal v tričku a mikine. O štyri roky neskôr neostal svojej povesti Zeman nič dlžný a opäť sa mu v spoločnosti po udeľovaní vyznamenaní podarilo vyvolať rozruch. Medzi vyznamenanými najviac rezonovalo meno Karel Sýs, ktorému bola udelená Medaila Za zásluhy. Ide pritom o popredného spisovateľa a kolaboranta komunistického režimu,

ktorý sa neskôr stal aj funkcionárom KSČ, nebránil sa podpore ozbrojeného potlačania protestov a dokonca za v minulosti kandidoval za KSČM aj ako senátor v senátnych voľbách.

Všetko nasvedčuje tomu, že prezident Zeman je veľkým fanúšikom štvorročných cyklov. Jeho posledné odovzdávanie vyznamenaní, ktoré sa zapísalo do histórie ďalším škandalom sa uskutočnilo tento rok. Medailu Za zásluhy Zeman udelil in memoriam hokejistovi Václavovi Nedomanskému, jednému z najlepších hokejistov ČR vôbec. Dávkou ironie vyvolal najmä fakt, že Nedomanský v roku 1974 ako nepriateľ režimu emigroval aby mohol pokračovať v hraní hokeja v USA, pričom viacero osobností hokeja nesúhlasí najmä z osobou, ktorá mu toto vyznamenanie udelila – Milošom Zemanom. Isté vykúpenie pre neho predstavovalo vyznamenanie trojice Balabán, Mašin a Morávek, ktorým udelil vyznamenanie prvého Rádu Bieleho Leva za činnosť v odbojovej spravodajsko-sabotážnej skupine Tři králové, ktorá pôsobila počas druhej svetovej vojny. Príjemným prekvapením bolo taktiež udelenie Rádu Bieleho Leva prezidentovi Ukrajiny Volodymyrovi Zelenskyjmu a to za zvláštne zásluhy v prospech ČR.

Aj napriek tomu, že vyznamenania predstavujú akési zadostučinenie za životné dielo, a sú úzko spojené s pocitom cti či hrdosti, nie vždy je tomu tak. Na vyššie spomenutých príkladoch, kedy boli vyznamenania použité ako forma vďaky

OBILÍ Z UKRAJINY, ANEB KDYŽ GLOBALIZACE ČELÍ VÁLCE

THERESE AHOSSEY
redaktorka

Válečný konflikt na Ukrajině nadále pokračuje. Nejsou to ale jen zbraně, které mohou za stále narůstající počet lidských obětí. Ukrajina je jedním z největších exportérů obilovin na světě a ročně se přes ukrajinské přístavy vyveze kolem 18 milionů tun obilí (17,7 mil. v roce 2020). Z toho největšími importéry jsou Evropská Unie, země Maghrebu a Jižní Asie (Indonésie, Bangladěš, Pákistán). V dnešním globalizovaném světě se válečný konflikt těchto poropcí odráží na mezikontinentální úrovni a ovlivňuje životy lidí nejen z regionu východní Evropy.

Od roku 2010 začala Ukrajina konkurovat Rusku v exportu obilovin do světa a ve spojení s Čínou vytváří již přes deset let novodobou „hedvábnou stezku“. Tento ekonomický proud byl však narušen válečným konfliktem a okupací ukrajinského Krymu Ruskem v roce 2014. A od února letošního roku mnohé země, které importovaly obilí z Ukrajiny, nemohly obilí dovážet z důvodu ruské blokády v Černém moři. Z těchto důvodů byl založen ekonomický koridor pod záštitou OSN, který umožňuje vývoz obilovin z Ukrajiny přes válečné území Černého moře do zbytku světa. Doba trvání tohoto koridoru pro export byla 17. listopadu 2022 prodloužena o čtyři měsíce. Díky této dohodě je zajištěn import obilovin do zemí, které by se bez něj dostaly do krizových situací.

OSN se postavilo za ochranu tohoto koridoru z důvodu boje proti potravinové krizi, které by mohly podlehnout státy závislé na dovozu obilovin z východní Evropy. Tento akt je také umožněn díky podpoře sousedního Turecka, které je jednou ze zemí závislých na importu obilí. Exportní koridor se dle domluvy týká tří hlavních přístavů: Oděsy, Chornomorska a Pivdennyi. Těmito přístavy nyní prochází zboží nejen z Ukrajiny, ale také zemědělské výrobky z Ruska, které na exportu výrobků závisí ekonomicky, stejně jako Ukrajina.

OSN se tímto krokem rozhodla podpořit „diskrétní diplomacii v kontextu hledání multilaterálních řešení“ a poukázat na její důležitost při jednání v rámci válečných konfliktů. I tento krok se však shledal s vlnou kritiky na úkor OSN. Taková diskrétní diplomacie se však odráží negativně na přístupu k porušování lidských práv. Ekonomický koridor je vítální pro zásobování mnoha zemí základními potravinami, přístup OSN však znamená spolupráci s nedemokratickými režimy.

Jiný aspekt této dohody, který se jeví problematičtější, je její dodržování všemi zúčastněnými zeměmi. Od začátku Ruské invaze na Ukrajinu v únoru 2022 porušil prezident Ruské federace už mnohé sliby, které dal mezinárodnímu společenství. Exportní koridor je zatím obnoven, ale jeho provoz byl ohrožen na konci října, kdy Rusko odstoupilo od prodloužení smlouvy těsně před podepsáním a to kvůli útoku na ruskou flotilu v Černém moři. Je proto velmi zásadní, aby OSN usilovalo i nadále o udržení ekonomického paktu na kterém závisí osudy lidí po celém světě.

Můžeme se však pozastavit nad rolí OSN ve válečných konfliktech. Kde končí neutralita a kde začíná podpora západních zájmů? Jde opravdu podporovat demokracii i v konfliktech porušujících lidská práva?

DIPLOMATICKÁ FAUX PAS

JAKUB VESELÝ
redaktor

Pražský studentský summit je simulací diplomacie na nejvyšší úrovni. Striktní pravidla diplomatického protokolu mohou být svízelná i pro kariérní diplomaty, kteří se v jejich prostředí pohybují celý profesní život, natož pro hlavy států a členy vlád, kteří před uvedením do funkce žádné zkušenosti s diplomacií a protokolem nemají. Někdy se tak prostě stane přešlap – nervozita před kamerami nebo před náročným jednáním zkrátka udělá své.

Výraz faux pas pochází z francouzštiny a dá se volně přeložit jako „špatný krok“. Jedná se o situaci, kdy někdo poruší psaná nebo nepsaná pravidla společenského chování. Užívá se nejen v diplomacii, ale obecně v etiketě. Co je a není faux pas, se v různých kulturách liší. V diplomacii, která má protokol a etiku celosvětově unifikovanou, je tedy rozlišení „faux pas“ snazší.

Diplomacie není pouze o obsahu, je také o formě. Za tisíce let dějin diplomatických styků mezi různými státy se vytvořily ustálené tradice a pravidla diplomatické etikety, která byla později kodifikována zejména v 19. a 20. století a kterou dnes souhrnně označujeme jako diplomatický protokol. Vídeňská úmluva o diplomatických stycích z roku 1961 kodifikuje některá základní pravidla, která se jako nepsaná užívala od dob Vídeňského kongresu. Úmluva stanovuje postupy, podle kterých probíhá navazování diplomatických vztahů, jaké jsou hodnosti diplomatů, jejich imunita i privilegia, a chrání nedotknutelnost diplomatických zásilek. Stejně tak je jazyk diplomacie minimálně ve veřejných prohlášeních a jednáních velmi formální – pro veřejnost často nicneříkající.

Z toho si satiricky utahuje například twitterový profil „Is EU concerned?“, který z tweetů vybírá, jak moc „znepokojeni“ jsou vysoce postavení diplomaté v reakci na světové dění. Právě twitter, který si někteří státníci spravují sami, se stal místem řady diplomatických faux pas řady politiků a jejich výčet jen za uplynulý rok by byl zřejmě dlouhý a vyčerpávající.

IDEOLOGIE VELKÉHO KYJE

Bývalému prezidentovi Spojených států Theodore Rooseveltovi je připisován výrok „Speak softly and carry a big stick, you will go far“, volně přeloženo „Mluv slušně, ale nos u sebe velký kyj, dojdeš daleko“. Podle Roosevelta se jednalo o přísloví z Afriky a poprvé jej zřejmě nepoužil ve vztahu k zahraniční politice, nýbrž v dopise svému známému, kterému popisoval, jak řešil jistý vnitrostranický spor. Ná-

sledně toto přísloví užil při projevu ve volební kampani a jeho zahraniční politika vešla později ve známost jako „big stick ideology“. Jinými slovy, i když má diplomat pověření pohrozit použitím armády, která výrazně přesahuje síly jeho protějšku, měl by tak učinit při zachování veškeré slušnosti a pravidel protokolu.

Nechtěná faux pas v přímém přenosu se nevyhnou žádné zemi. Krádeží protokolárního pera na tiskové konferenci prezidentů České republiky a Chile se do dějin zapsal prof. Ing. Václav Klaus, CSc. dr. h. c. mult.

Jako velmi trapný incident a porušení nejen diplomatického protokolu, ale i obyčejné etikety, byla v médiích hodnocena událost z letošního roku, kdy byla při jednání tureckého prezidenta se zástupci Evropské unie připravena pouze dvě křesla. Do křesel se hbitě usadili prezident Erdogan a předseda Evropské rady Charles Michel, zatímco předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen nechali stát a následně ji usadili na pohovku v rohu místnosti. Do historie diplomatického protokolu se také zapsal další bývalý prezident USA George Bush starší, který za přítomnosti kamer pozvracel u slavnostní večeře japonského premiéra Miyazawu.

Pokud se vám tedy jako účastníkům v roli velvyslance povede při jednání nějaký ten freudovský přeřek, po náročném večerním kuloárním jednání usnete v obleku, ve kterém jednáte, a podle toho v devět ráno na jednání vypadáte, nebo trochu spleťete oslovení při návštěvě velvyslanectví, věřte, že se to stane členům přípravného týmu, státníkům i profesionálním diplomatům. S diplomatickým faux pas mám koneckonců také osobní zkušenost: před dvěma sty lidmi se mi podařilo zkomolit oslovení úřadující zástupkyně chargé d'affaires USA v České republice. Na summitu z toho večer bude jen veselá historka.

SKANDÁL ZAŽEHNÁN

TOMÁŠ MÍGL

hlavní koordinátor Pražského studentského summitu

A s faux pas se museli vypořádat i delegáti na I. workshopu.

V průběhu dopoledního programu prvního přípravného setkání dostaly jednotlivé delegace států zastoupených v modelu OSN za úkol reagovat na velice nepříjemné vyjádření jednoho ze svých členů, které uniklo do médií. Tento fiktivní scénář měl otestovat, jak jsou delegace v OSN schopny vypořádat se s nenadálou událostí a adekvátně na ni reagovat. Odpovědi napříč modelem byly kreativní – někteří vzali úkol velice seriózně, a v několika málo případech dokonce delegáti sepsali reakční tweet v oficiálním jazyce svého státu. Po obsahové stránce lze konstatovat, že velká většina delegací zažehnala eskalaci skandálu v diplomatickou roztržku.

Úkol byl inspirovaný situací z roku 2014. Victoria Nuland, americká diplomatka na Ukrajině, v telefonickém rozhovoru s tamějším americkým velvyslancem Geoffrey Pyattem řekla, kdo z kandidátů na ukrajinského premiéra je natolik schopný, aby zvládl vést zemi, v níž tehdy probíhala revoluce. Zároveň projevila názor, že Evropská unie by se do této záležitosti neměla plést, a to dost explicitním způsobem (“...you know, f*ck the EU”). Celý záznam telefonátu je k dohledání na YouTube.

Ministerstvo zahraničí USA situaci usměrňovalo vyjádřením, že diplomaté zkrátka podobné situace rozebírají, protože jejich úkolem je tyto události řešit. Uvedlo též, že diplomatka Nuland se svým unijním protějškem omluvila.

Modelová situace byla na prvním workshopu stanovena odlišně a v zásadě se s ní – až na výjimky – všechny delegace vypořádaly zdárně. Níže uvádíme ty nejpovedenější (a)nebo nejoriginálnější výtvořky, s jejichž zveřejněním jejich autoři souhlasili.

مور له خپلو سني ورونو څخه د دې ناوړه ډیپلوماټیک بیان لپاره بخښنه غواړو. مهمه خبره دا ده چې ابوبکر د محمد رښتینی جانشین دی! خدای لور دی!

(Omlouváme se našim sunnitským bratrům za toto nevhodné diplomatické prohlášení. Důležité je, že Abu Bakr je skutečným nástupcem Mohameda! Allahu Akbar!)

- AFGHANISTÁN

Nous sommes profondément attristés par la déclaration absurde de notre délégué. Nous nous efforçons de résoudre cette question et de maintenir notre professionnalisme. Le Bénin est un de nos partenaires de longue date, et nous souhaitons maintenir de bonnes relations bilatérales.

(Jsme hluboce zarmoucení absurdním prohlášením našeho delegáta. Budeme se snažit tento problém vyřešit a zachovat naši profesionalitu. Benin je jedním z našich dlouhodobých partnerů a přejeme si udržovat dobré bilaterální vztahy.)

- TOGO

المتابعین الاعضاء ، قال رجل عظیم ذات مرة ،«الله أكبر». لقد أعلن لمندوبنا بالله أنهم حقًا «skupina neschopných omezeneců».

الله. مقاتلونك من أجل الحقيقة. العراق
(Drazí následovníci, velký muž jednou řekl: „Alláhu Akbar“. Našemu delegátovi bylo Bohem oznámeno, že jsou skutečně „skupinou neschopných omezenců“. Musíme tyto hodnoty chránit a šířit slovo Boží. Vaši bojovníci za pravdu.)

- IRÁK

Zastoupení USA při OSN se omlouvá za nevhodné komentáře člena naší delegace na adresu našeho blízkého spojence. Spojené státy se rozhodně distancují od tohoto výroku a věří v úspěšný rozvoj přátelských vztahů s naším blízkým partnerem i přes pochybení našeho delegáta.

- SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

Rádi bychom se vyjádřili ke slovíčkům pronesených naším diplomatem na uniklé nahrávce. Jeho kontrolní slova byla bohužel vytržena z kontextu. Vztahů s naším blízkým partnerem si velice vážíme a doufáme, že je tento incident dlouhodobě nepoškodí.

- JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA

🌟Maroko🌟 je svrchovaný stát a jeho občané mají plné právo vyjádřit svůj názor🗣️ na jakoukoli problematiku zcela volně🗣️ a bez zábran🚫. S přáním pevného zdraví🙏,

Jeho Veličenstvo Mohamed VI.🕌🙏

- MAROKO

NOVINKY ZE SVĚTA, Z DOMOVA A COOKOVÝCH OSTROVŮ

MAREK ŠTEFKA

Ve světě se toho samozřejmě mnoho událo od posledního přípravného setkání: Smrt člověka, jehož život byl doslova legendární kriticky důležité midterms v USA. A samozřejmě, i Cookovy ostrovy nezůstaly bez novinek.

PREMIÉR COOKOVÝCH OSTROVŮ VOLÁ PO FINANCÍCH NA KLIMA

Premiér Cookových Ostrovů Mark Brown se po návratu z klimatické konference COP 27, pořádané v egyptském Šarm aš-Šajchu, vyjádřil k tématu finanční podpory menších států zasažených změnami klimatu. Lídři se totiž letos poprvé zabývali otázkou vzniku nástroje sloužícího k finančnímu vyrovnání ztrát, kterými tyto – často ostrovní – státy trpí v důsledku klimatické změny. „Nový Zéland navrhl podpořit tento mechanismus dvaceti miliony dolarů, Německo také nabídlo svůj příspěvek,“ představil Brown reakce států na návrh. Konkrétní forma fungování mechanismu však na konferenci načrtnuta nebyla a bude se odvíjet od budoucí politické debaty. Jisté tedy je, že v dohledné době se zásadního zlepšení situace menší státy nedočkají.

CENA ZA MANŽELSKOU VĚRNOST V ČESKU?

Senát by měl dle nezávislé předsedkyně podvýboru pro rodinu Jitky Chalánkové právě takové ocenění začít brzy udělovat. Jeho cílem by mělo být vyznamenání manželů za vzájemnou podporu v těžkých chvílích – to by se však nemělo týkat homosexuálních párů. S tímto kontroverzním návrhem přišla už v minulosti nově zvolená nezávislá senátorka Daniela Kovářová, která ve své kampani akcentovala důraz na tradiční hodnoty a „normálnost“. O konkrétní podobě takové ceny ani kritériích pro její udělení však zatím Chalánková jasno nemá. „Tato cena má být spíše symbolem a otevřít debatu o důležitosti manželství,“ akcentovala senátorka společenský rozměr tématu. Návrh se ocitl pod kritikou dalších členů horní komory, Chalánková ale věří, že se jí na plénu senátu pro přijetí návrhu podaří najít dostatečnou podporu.

VOLBY V AMERICE: ČERVENÁ VLNA, KTERÁ NEBYLA

Osmý listopad byl optikou amerických médií a čelních představitelů Republikánské strany spojen s velkými očekáváními. V tento den se totiž ve Spojených státech konaly volby do Kongresu a na guvernérské posty. V průzkumech veřejného mínění jasně vedli republikáni a očekávala se takzvaná „Červená vlna“, která by jim přinesla pohodlnou kontrolu obou komor Kongresu. Úspěch však nakonec slavili demokraté, kterým se podařilo udržet kontrolu Senátu a možná ji i posílit. To zjistíme po druhém kole voleb

v Georgii. Republikánům se těsnou většinou podařilo získat Sněmovnu reprezentantů – na pozici mluvčího sněmovny nominovali dosavadního vůdce sněmovní menšiny Kevinu McCarthyho, který by měl od ledna nahradit současnou mluvčí Nancy Pelosiovou. Administrativa Joe Bidena ztratila ve Sněmovně jen deset křesel, což je ve srovnání s Bushovými 32, Obamovými 63 a Trumpovými 41 křesly velmi mírný pokles. Bidenova vláda tak bude mít horší manévrovací pozici v Kongresu, avšak oproti predikcím by ji výsledky neměly v práci paralyzovat.

STOVKY LIDÍ ČEKALI OD PŮLNOCI NA STOMATOLOGA V HUSTOPEČÍCH

Zubní lékař Tomáš Kuča z Hustopečí na Břeclavsku se rozhodl od prvního listopadu přijmout na osm set nových pacientů. Kvůli registraci čekaly před jeho ordinací stovky lidí. „Teď odešli čtyři zubaři, jedna doktorka je na mateřské a tři další zubaři skončili úplně, odešli do jiných měst,“ vysvětluje lékař příčinu nebývalého zájmu o jeho služby. Kučovi vlastní pacienti však již kapacity naplnili, a proto dostávají noví klienti termíny kontroly nejdříve na květen příštího roku. Dle prezidenta České stomatologické komory Romana Šmuclera je však v regionu stomatologů dost a pojišťovny by lidem nové lékaře přidělily samy. Fronta před Kučovou lékařskou praxí nicméně vydržela až do konce ordináčních hodin.

ZEMŘEL MEHRAN KARIMI NASSERI – INSPIROVAL FILM TERMINÁL

Snímek Terminál režiséra Stevena Spielberga, jenž v hlavní roli představil Toma Hankse, zaznamenal po svém uvedení v roce 2004 masivní komerční úspěch. Jen málokdo si však vzpomene na iránského uprchlíka, který Spielberga k natočení filmu inspiroval. Nasserí měl roku 1988 v plánu cestovat do Velké Británie přes Belgii a Francii. Po ztrátě osobních dokumentů mu úřady neumožnily odletět, ale ani vstoupit na Francouzskou půdu. Byl tedy nucen žít na letišti až do roku 2006. Hlavním rozdílem mezi filmem a realitou je fakt, že Nasserí se mohl volně pohybovat po celém prostoru letiště, zatímco jeho filmový protějšek byl držen v tranzitní zóně. Nasserí se k životu na letišti a bezdomovectví vrátil znovu v září tohoto roku po pobytu v pečovatelském domě. Zemřel dvanáctého listopadu na terminálu F2 pařížského letiště Charlese de Gaulla na srdeční zástavu.

SITUACE LGBTQ+ LIDÍ V ČR: NOT TERRIBLE, BUT CERTAINLY FAR FROM GREAT

PROKOP VÁLEK
redaktor

Přístup Čechů k LGBTQ+ lidem prošel za poslední dekády zřetelným vývojem, přesto je však tuzemská společnost v této otázce nadále na míle daleko skutečné rovnosti. Je to chyba zákonodárců, nebo se jedná o mnohem komplexnější fenomén? Jaké faktory promlouvají do života české queer menšiny a jak tvarují veřejný diskurs?

Píše se rok 2022 a situace queer lidí se na mnoha místech po celém světě zřetelně zlepšuje. Chile, Švýcarsko, Slovinsko a Kuba zavádějí manželství pro všechny, Chorvatsko začíná umožňovat adopci stejnopohlavními páry a v Singapuru je legalizována homosexualita. Příval pozitivních zpráv a naděje v šanci na budování rovnoprávnějšího a solidárnějšího světa však nemá dlouhého trvání. V polovině října ho totiž znenadání přeruší série výstřelů v bratislavském gay klubu Tepláreň, která nám s bolestivou syrovostí připomíná, že boj LGBTQ+ lidí za respekt a rovnost není ani zdaleka vyhraný.

Ačkoliv spouští vedoucí k dvojnásobné vraždě stiskl radikální jedinec, jeho jednání je vše, jen ne bezdůvodné a izolované od kontextu. Tím kontextem je společenská a zejména politická scéna, která LGBTQ+ lidi dlouhodobě diskriminuje, dehonestuje a vytváří prostředí, ve kterém si lidé v klíčových ohledech nejsou rovni. Jejím důsledkem je atmosféra, ve které je být jen představitelné, že je možné vytáhnout zbraň proti určité skupině obyvatel jen na základě toho, jak se narodili.

Nahlížet na události typu bratislavského útoku bez kontextu je první hlavní chybou. Tou druhou je si myslet, že i tento kontext je izolovaný. Situace queer lidí na Slovensku totiž může být na první pohled silně odlišná od okolností panujících v Česku. Při bližším pohledu lze však najít poměrně velké množství podobností, které ukazují, že nám do směřování ke slovenskému stavu nemusí chybět mnoho.

„VŠAK NA TOM NEJSME TAK ŠPATNĚ“

Ze začátku přiznejme jednu skutečnost, a sice že je na tom – alespoň z legislativního hlediska – Česko v porovnání se Slovenskem skutečně lépe, což potvrzují i různá mezinárodní srovnání a indexy. Jako příklad můžeme použít téma, které je často (ačkoliv ne zcela přesně) využíváno v otázce queer práv jako jakýsi lakmusový papírek: nejvyšší úroveň zákonného uznání stejnopohlavních vztahů.

V Česku se zatím musíme spokojit s institutem registrovaného partnerství. Ten na Slovensku mezitím ani neexistuje, a stejnopohlavní páry tak postrádají jakoukoliv formu právního uznání svého vztahu. Zdálnivě znatelný rozdíl však výrazně naráží na fakt, že registrované part-

nerství českému páru nepřináší de facto žádné výhody a ze strany státu jde spíše o prázdne gesto než o skutečné uznání.

Tuzemská politická debata o manželství pro všechny už dlouhodobě stagnuje a jakýkoliv výraznější posun je v tuto chvíli v nedohlednu. Naděje na zrovnoprávnění sňatků sice stále neumírá, v současném sněmovním složení však tento „život“ spíše připomíná člověka připojeného na přístrojích, jehož vytrvalost ještě podlamují sněmovní jednání působící spíše jako soutěž o nejvíce homofobní výrok. Neustálá zmraženost novely manželství pro všechny a nekonečné obcházení horké kaše evidentně dokazují, že podstatná část české politické garnitury nevnímá všechny své spolupobčany se stejnou vážností a tento přístup nehodlá změnit.

Nic na tom nemění ani návrhy na ústavní zakotvení manželství jakožto svazku muže a ženy a rozšíření práv pro registrované partnery. Zastánci tohoto přístupu, kteří se rádi prezentují jako ztělesnění zdravého rozumu, tvrdí, že tento návrh je ideálním kompromisním řešením a že aktivisté jsou věčně nespokojeni a hádají se jen o slovíčka. I samotný název vztahového institutu ale představuje stěžejní symbol celého konfliktu. Symbol, který by v zákoně stále dělil lidi na dvě různé kategorie a který by jasně ukazoval, že jedna z nich je v jistém ohledu méně lidská než ta druhá. Symbol, ze kterého by nadále křičela segregace a diskriminace, kterou by povolení návštěv v nemocnici rozhodně nevyřešilo.

NEJEN MANŽELSTVÍ PRO VŠECHNY

Pokud by absence stejnopohlavních sňatků představovala jediný problém, tak by byla situace alespoň relativně snesitelná. Pramen nerovného přístupu státu ke queer lidem je však daleko širší.

Jako obzvláště vážný příklad je realita transgender lidí, v níž je podle současné legislativy pro úřední změnu pohlaví třeba podstoupit kastraci. Česko je jednou z posledních evropských zemí, které podmínku tohoto vysoce intruzivního a zejména nenávratného zákroku požaduje. Nevyžaduje jej dokonce ani Polsko, tedy země, která je nechvalně proslulá svými útoky a útlakem vůči LGBTQ+ lidem ze strany vlády.

Šance na zrušení této praktiky, která je dlouhodobě kri-

tizována Evropským soudem pro lidská práva, se objevila letos v březnu, kdy byla problematika posuzována Ústavním soudem. Ten však ve svém nálezu úpravu zákona odmítl s tím, že nechce rozdmýčovat kulturní války. V přípravě by sice měl být návrh zákona, který by povinnost kastrace zrušil. Pokud by se však opakoval stejný scénář jako u manželství pro všechny, vidina jakéhokoliv řešení by byla nadále v mlze. V minulém volebním období byl takový návrh zákona navíc zamítnut už na úrovni poslaneckého výboru.

Jako pomyslnou třešničku na dortu lze pak zmínit i to, že sexuální orientace je jedním z kritérií při výběru vhodných dárců krve – z darování jsou vyřazeni lidé, kteří měli v nedávné době stejnopohlavní pohlavní styk. Tento dekádý starý pozůstatek veřejné paniky z pandemie onemocnění AIDS je praktikován i přesto, že už dávno neplatí, že by se nemoc šířila zejména mezi homosexuály. Kromě toho jsou vzorky krve dárců vždy analyzovány mimo jiné právě na virus HIV. Zanechávání faktoru sexuální orientace při darování krve je tak nejen diskriminační, ale také čistě nelogické.

DISKRIMINAČNÍ PODHOUBÍ VE SPOLEČNOSTI

Legislativa do vytváření nevhodného prostředí pro LGBTQ+ lidi přispívá zcela jasně a transparentně. Systémové znevýhodňování queer lidí je každopádně pouze součástí mozaiky a jejich diskriminace má svou přítomnost i na všední společenské úrovni.

Podle rozsáhlého průzkumu ombudsmanky z roku 2019 považují sice LGBTQ+ lidé své postavení v ČR jako spíše vyhovující, tři čtvrtiny dotázaných členů komunity si ale myslí, že jsou v tuzemsku diskriminováni. S diskriminací se setkala více než třetina respondentů, což je třikrát více než u celé populace.

Averzi ze strany společnosti prožívají queer lidé zejména formou různých posměšků, urážek, výhrůžek a předsudků. Polovina dotázaných členů queer komunity se podle průzkumu setkala s názorem, že homosexualita je nepřirozená, tím vůbec nejrozšířenějším sentimentem je však názor, že by LGBTQ+ lidé neměli svou identitu ukazovat veřejně a mělo by se jednat o jakousi domácí záležitost. S tímto předsudkem se setkala dvě třetiny respondentů. Právě fenomén „ať si každý v soukromí dělá co chce, ale nemuseli by to všem cpát“ výborně poukazuje na specifický a nebezpečný přístup, který výrazná a hlasitá část společnosti k LGBTQ+ lidem chová.

ASIMILACE NENÍ ROVNOST

Mnozí Češi sice tvrdí, že s queer lidmi nemají problém, jejich odlišnost však tolerují v podstatě jen v abstraktní rovině a v takové podobě, která je pro ně všední a pohodlná. Ve chvíli, kdy se LGBTQ+ lidé z této škatulky posunou, nastává problém. Detailní přehledku tohoto fenoménu můžeme každoročně sledovat při pořádání festivalu Prague Pride, kdy dávají účastníci podle mnohých hlasů svou odlišnost a identitu najevo v jakési extrémní podobě, která se vymyká normálu.

Jediná věc, které se však ve skutečnosti tyto „přehnané“

projevy queer lidí vymykají, je sterilní a omezený pohled jejich kritiků. Pride totiž ve své podstatě slouží jako oslava a ukázka rozdílnosti, která je LGBTQ+ lidem vlastní a kterou mohou naplno ukázat velice zřídka. Ve chvíli, kdy se kritici tedy hlasitě a nenávidně ohrazují vůči jakési ne-normálnosti pridu, se ve skutečnosti ohrazují vůči odlišnosti queer lidí, které jsou po zbytek roku zřídka vystaveni.

U viditelné části Čechů je tak bolestivě očividné, že i přes proklamovanou akceptaci queer lidí nestojí o rovnost s většinovou společností. LGBTQ+ lidi totiž nechtějí akceptovat v jejich pravé podobě, nýbrž ve formě, v jaké se od „obyčejných“ lidí v podstatě neliší. Když tito lidé tvrdí, že by bylo na členy queer komunity nahlíženo lépe, kdyby nedávali svou totožnost tak najevo, neusilují o zlepšení situace LGBTQ+ lidí. Usilují o potlačení a zakrytí jejich identit, o vymazání výraznějších známek rozdílnosti.

Přesně při následování takového přístupu bychom došli k atmosféře ne nepodobné té, která dovolila možnost bratislavské střelby. Prostředí, ve kterém je pravá queer identita vnímána jako něco okrajového a nežádaného a ve kterém se upřednostňuje stejnakost před rovností v odlišnostech. Vzniku tohoto prostředí může pomoci jak veřejné mínění, tak i přístup politiků a legislativa. Zároveň mu však mohou všechny tyto elementy i zabránit. Je jen na nás, jakou rétoriku budeme přijímat a jakým hlasům dáme prostor. A je jen na nás, jaké směřování našeho státu si v tomto ohledu vybereme.

VÝJEZDY DO ZAHRANIČÍ, TURISTICKÁ PAST I NÁSTROJ POZNÁNÍ

ESTHER HYHLÍKOVÁ
redaktorka

Národní státy, mezinárodní spolupráce a naše občanství v globalizovaném světě. Výjezdy do zahraničí nás naučí samostatnosti a pomohou nám pochopit různé kulturní perspektivy. K čemu všemu je nám to ovšem dobré? Přečtěte si, jak se vyhnout konzumnímu cestování a naopak rozšířit své perspektivy vlastní mezinárodní kulturní identity.

Cestování se stalo pevnou součástí našich životů. Dění nejen v okolních, ale i v zaoceánských státech se nás týká čím dál více. Politická rozhodnutí v Brazílii mohou v budoucnu určovat naše klimatické podmínky, dění v Bruselu zase ovlivňuje naše právo. Expanze nadnárodních firem vytvořila třídu známou pod anglickým termínem „expats“, tedy lidí žijících a pracujících v zahraničí, mimo hranice své rodné země. Cestujeme kvůli práci, za vzděláním i pro zábavu, někteří však svá bydliště opouští kvůli válkám, klimatickým či ekonomickým podmínkám. Žijeme v provázaném světě a je nutné, abychom se o zahraniční dění zajímali více, než kdy dřív.

Konfrontace se zprávami, filmy či akademickými přednáškami nám pomáhá s pochopením mezinárodního dění – veškeré informační kanály jsou pro nás ovšem zprostředkované. Politická ekonomie médií se odehrává především ve vztahu k výběru témat, která budou nejvíce čtená. Častěji se proto dozvídáme o různých katastrofách, porušování lidských práv a politické situaci. Snahu o rozvíjení hlubšího kontextu zpráv má v Česku pouze několik odbornějších médií, která staví na kvalitě, nikoliv na kvantitě článků, ale o životech běžných občanů se dozvídáme málo.

Současná společnost je nastavená k nadprodukcí zpravodajství, proto mnozí čtenáři sklouzávají k povrchnímu čtení, někdo pak přijímá zjednodušenou a zkreslenou pravdu ve formě dezinformací, které jsou čtenářsky snadno stravitelné. Všichni máme k dispozici mnoho knih a odborníků, kteří dění v zahraničí komentují, analyzují a přednášejí. Pro naše informovaná rozhodnutí toto zprostředkované znalostní zázemí stačí. Jak do toho ale zapadají výjezdy do zahraničí?

NA ZÁPAD ZA LEPŠÍM?

Události minulého století s sebou přinesly dikci mezinárodní spolupráce. Jedním ze základních pilířů Evropské unie je proto také podpora mezinárodní mobility a zahraničních studijních výjezdů v rámci programu Erasmus. Budování spolupráce, ale také budování pochopení. Uprchlíká krize

se v Česku nesla ve znamení odmítání kvót a v širším diskurzu byli váleční uprchlíci a ekonomičtí migranti redukováni na jejich náboženské vyznání. Česko uděluje povolení k pobytům především lidem z kulturně spřízněných států jakými jsou Ukrajina, širší Balkán, Rusko a – historicky danou výjimkou – Vietnam. Ve vývoji státu a kultury se pak většinou obracíme na západ. Lepší školství, lepší sociální služby, lepší infrastruktura, lepší životní úroveň – v Německu, v Rakousku, v Belgii, v Nizozemsku... Na široké škále panují v české společnosti představy o neznámém lepším i horším životním stylu. Kultury a státy jsou zkrátka odlišné. Lidé vyznávají různá náboženství, mluví odlišnými jazyky, vycházejí z jiných historických zkušeností a odlišných geografických podmínek. Jednotliví lidé od nás ale nejsou natolik odlišní, na kolik si můžeme sami představit.

Cestování se zdá být mostem, který tyto „rozdílné“ břehy dokáže překlenout. Z výzkumu o dopadech Erasmu vyplývá, že po absolvování jednoho semestru v zahraničí si studenti vybudovali silnější identitu evropského občanství. Lidé jsou po zahraniční zkušenosti více tolerantní k jiným kulturám, vymezenější vůči rasismu i diskriminaci. Zahraniční výjezdy jsou jedním ze základních vzdělávacích pilířů – rozvíjí jazykové schopnosti, nabízí jinak nedostupné možnosti vzdělání. Přestože díky finanční podpoře jsou výjezdy v rámci Erasmu nejjednodušší, existuje ale mnoho dalších možností, jak se odlišným kulturám přiblížit. Dlouhodobé dobrovolnické projekty, akademické i profesní stáže, work and travel programy. Způsobů, jak strávit delší dobu v zahraničí je spousta. Je ovšem nutné dát si pozor na to, abychom nesklouzávali k potvrzování svých předsudků, zároveň ovšem naivně nepřijímali všechny vyřčené názory jako univerzálně platné. Každý má svou perspektivu, ke které bychom měli přistupovat především s respektem, ale také kriticky. Dále je dobré mít na paměti i vlastní bezpečí a ekologickou stopu, kterou za sebou využívání letadel, jiných dopravních prostředků i ubytovacích služeb zanechává.

TURISTICKÁ PAST

Cestování se stalo součástí našeho životního stylu a spíš než k poznání jiné kultury slouží jako prostředek naplnění standardu konzumu. Samozřejmě, luxus dlouhodobého výjezdu si může dovolit málokdo (proto je také nejlepší vyjet do zahraničí v našich studentských letech, navíc za podpory Evropské unie), krátkodobé výjezdy ovšem mohou sklouznout k turistické povrchnosti. Lyžování v alpách, opalování v Tunisu, kurz jógy v Nepálu. Ze vzdálených míst si vezeme fotografie vytržené z kontextu, s lidmi, jejichž příběh neznáme, s místy, která jsou vystavěna za účelem profitu. Často se nám může stát, že se v zahraničí dostaneme do jakési turistické bubliny, ve které nám místní předkládají turistickou verzi své země. Dobré jídlo, krásné památky, lokální produkty.

Velbloudi se ovšem v Turecku nachází takřka pouze v turistických resortech – do hotelů na tuniských pobřežích se

nedostane autokratické konsolidování moci v rukou prezidenta Kaise Saída. V Srbských a Chorvatských muzeích zase takřka nenajdete zmínku o válečném nacionalismu devadesátých let, Ázerbájdžánské Baku přiznává své ropné bohatství v pompéznosti vystavěných budov, porušování lidských práv ovšem najdete jen mezi řádky, například jako graffiti nasprejovaného na oněch budovách. Je důležité hledat rovnováhu mezi exoticizováním jiných zemí, potvrzováním vlastních předsudků, zdravou turistickou podporou hrubého lokálního produktu, udržitelností cestování a vzděláním. Měli bychom si budovat naše perspektivy v globalizovaném světě na vzájemném porozumění a sounáležitosti, nad výjezdy do zahraničí je ovšem třeba přemýšlet v širokém kontextu mnoha faktorů, které se k nim váží.

(autorka žila v rámci Erasmu rok v Turecku, absolvovala lidskoprávní stáž v Indii a procestovala přes 30 zemí)

POŘADATEL

AMO.CZ

TOP PARTNEŘI

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Evropská
komise

Zastoupení v České republice

embassy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PARTNEŘI

UNIVERZITA
KARLOVA
V PRAZE

Embassy of Canada
Ambassade du Canada

PRAGUE
CONGRESS CENTRE

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PRAGUE
PRAŽSKÁ
KŘÍŽOVATKA
CROSSROADS

slido

UNITED NATIONS
Information Centre in Prague

MEDIÁLNÍ PARTNER

RESPEKT

TIRÁŽ

CHRON, Občasník Pražského studentského summitu,
registrováno MK ČR E 16149, vydává Asociace pro mezinárodní otázky (AMO),
Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; amo.cz / studentsummit.cz;
e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz

šéfredaktor: Stanislav Kamenický, tel.: 775941850, e-mail: chronicle@amo.cz;

editoři: Esther Hyhlíková, Marek Štefka

redakce: Barbora Trčková, Marek Štefka, Esther Hyhlíková, Adam Didecký, Prokop Válek, Therésé Ahosey, Jakub Veselý

sazba: Stanislav Kamenický, Jáchym Jarolím

korektura: Barbora Trčková, Jonáš Stehlík